

بررسی رابطه مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۶/۱۷

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۲/۱۰

از صفحه ۱۴۳ تا ۱۶۴

محسن غلامی رزینی^۱، احسان غلامی^۲

چکیده

سرقت خودرو از جرائم شایع جوامع امروزی است که علاوه بر نقض حریم عمومی جامعه، همواره امنیت اجتماعی و اقتصادی شهروندان را تهدید می‌کند. بنابراین، شناخت رابطه مشارکت‌های مردمی در پیشگیری از آن برای متولیان امر ضرورت پیدا می‌کند. هدف پژوهش حاضر، پاسخ به این پرسش است که چه رابطه‌ای بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو وجود دارد. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی است که به روش پیمایشی انجام گرفته و جامعه آماری آن تعداد ۳۸۴ نفر در دو گروه «فرماندهان و مدیران انتظامی» و «شهروندان» تهران بزرگ است که ۱۹۳ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته است که روایی و پایایی آن سنجیده شد و از آزمون کای اسکوئر جهت مقایسه فراوانی مشاهده شده با فراوانی مورد انتظار بهره گرفته شد. یافته‌های حاصل از آزمون خی دو نشان می‌دهد که در تمامی سؤال‌های مربوط به فرضیه‌ها، سطح احتمال خطاپذیری کمتر از مقدار ۰/۰۵ به دست آمده است، لذا با توجه به رابطه معنادار بین فراوانی‌های مشاهده شده با فراوانی‌های مورد انتظار، فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شوند و می‌توان گفت که بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش مشارکت‌های مردمی، پیشگیری از سرقت خودرو ارتقاء خواهد یافت و با کاهش این مشارکت، پیشگیری از سرقت خودرو نیز کاهش می‌یابد.

کلید واژه‌ها: سرقت خودرو، مشارکت‌های مردمی، سازمان‌های مردم‌نهاد، پیشگیری، تهران بزرگ.

استناد: غلامی رزینی، محسن و غلامی، احسان (پاییز ۱۳۹۷). بررسی رابطه مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو، فصلنامه پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی، ۱۳(۵۱)، صص ۱۶۴-۱۴۳.

۱. دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نراق. نویسنده مسئول.

Mohsen.gholami63@gmail.com

۲. کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنج، ehsan.gholami2636@gmail.com

مقدمه

سرقت خودرو از جمله جرائمی است که همواره آرامش روحی و روانی شهروندان را خدشه‌دار کرده است. در طول حیات بشری ضمن اینکه از این جرم به زشتی و تنفر یاد شده، مورد توجه مقنن بوده و در قانون برای آن مجازات در نظر گرفته شده است. آمار جرائم ارتكابی در محیط‌های گوناگون، بیانگر این امر است که سارقان در ارتكاب عمل مجرمانه خود، اغلب دارای انتخابی عقلانی بوده و فرصت‌های مناسب و کم‌خطر را برای انجام جرم انتخاب می‌کنند (رحمت، ۱۳۸۸، ص ۱۴). بر همین اساس، متفکران حوزه جرم‌شناسی، یکی از راهکارهای مؤثر در پیشگیری از سرقت خودرو را مشارکت دادن شهروندان عنوان کرده‌اند (بوسار، ۱۳۷۵، ص ۳۱).

آمارها نشان می‌دهد که پیشگیری از سرقت و احساس امنیت عمومی، بیش از آنکه یک مقوله سیاسی، حکومتی و دولتی باشد، مفهومی انسانی و اجتماعی است که مستلزم مشارکت و حضور مردمی در عرصه‌های مختلف اجتماعی و تعامل با نهادهای انتظامی - امنیتی است. اکثر اندیشمندان بر این باورند که در مدیریت شهری نوین، در جهانی که به‌طور فزاینده به سمت شهری شدن گام برمی‌دارد، مشارکت مردمی جایگاه رفیعی دارد (آرینگتون^۱، ۲۰۰۶، ص ۶۵). به عبارت دیگر، رویارویی با مسائل و مشکلات شهری، تنها با بهره‌گیری بهینه از توان و استعداد های شهروندان و در قالب برنامه‌های مشارکتی قابل دستیابی است (تونی^۲، ۲۰۰۳، ص ۸۳).

مشارکت مردمی در سال‌های اخیر، هم از جنبه نظری و هم از بعد عملی بسیار مورد توجه بوده است. بسیاری از جوامع به منظور دستیابی به پایداری، اثربخشی سیاست‌ها و توسعه همه‌جانبه، تلاش می‌کنند حس مشارکت، مشورت و گفت‌وگو را در میان شهروندان تقویت کنند. دیدگاه‌های متفاوتی در این زمینه وجود دارد. دوتوکویل^۳، مشارکت را امری ضروری در جوامع شهری می‌داند و بر این باور است که سنت مشارکت، جامعه شهری را زنده نگاه می‌دارد و پیوندهای اجتماعی را محکم‌تر می‌سازد. رابرت پاتنام^۴ از دیگر مدافعان این ایده اعتقاد دارد: «مشارکت، منجر به مردم‌سالاری و در نتیجه

1. Arrington

2. Tonry

3. De Tocqueville

4. Robert Putnam

جامعه‌ای بهتر می‌شود». علاوه بر این نظرها، تجربه نشان داده است که در حال حاضر با پیشرفت سریع جوامع، ثبات و پایداری امنیت، تنها از رهگذر نهادینه کردن آن در جامعه و مشارکت دادن همه افراد، نهادها و تشکل‌ها امکان‌پذیر است. اکثر اندیشمندان بر این باورند که گرچه تأمین امنیت وظیفه دولت‌ها است، اما با توجه به تحولات قرون اخیر، امنیت با مشارکت شهروندان، امکان بقاء و پایداری دارد (سعیدی، ۱۳۸۲، ص ۴۱). البته، این امر نیازمند سازماندهی، نهادسازی و ایجاد شرایط مناسب است.

بی‌شک، در مدیریت پیشگیری از سرقت خودرو، تحقق مشارکت مردمی و رویکرد پیشگیری مدار از اهمیت بسزایی برخوردار است و تحقق پیشگیری‌های جامعه‌محور بر پایه مشارکت فعالانه مردم، نهادهای رسمی و سازمان‌های اجتماع‌مدار است. در واقع، پیشگیری بخشی از وظایف همه نهادهای محلی و دولتی است که می‌توانند نقش بزرگی در نظم‌بخشی و موضوع پیشگیری از جرم در سطوح فردی و جمعی داشته باشند. بنابراین، در اهمیت موضوع باید گفت که از مزایای بلافصل مشارکت مردم در پیشگیری از سرقت خودرو می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- مشارکت باعث افزایش و ارتقای سطح آگاهی اجتماعی در حوزه پیشگیری از جرم به ویژه سرقت خودرو می‌شود.

- مشارکت منجر به اجتماعی شدن و فرهنگ‌پذیری مردم در خصوص آشنایی و به‌کارگیری راهکارهای پیشگیری از سرقت خودرو شده و در واقع، تمرینی جهت تأمین هنجارهای مقبول اجتماعی است.

- نقش آفرینی آحاد مردم به عنوان نیروهای دلسوز، مشارکت‌جو، اجتماع‌محور و فرهنگ‌گرا به عنوان پشتوانه عرصه پیشگیری و به منظور حل مسائل اجتماعی موجب مدیریت فضای اجتماعی با حداقل «رفتارهای واکنشی، هیجانی و مقابله‌ای» می‌شود.

- باید اذعان کرد، دوران گذر از انتظام تخصصی به انتظام مشارکتی در حال وقوع است. بدین طریق، می‌توان ظرفیت و توانایی نظام رسمی عدالت کیفری در مواجهه با جرائم متنوع موجود با آینده‌نگری، هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح به مرور تقویت و توسعه کرد.

- پیشگیری مردمی «الزاماً یک موضوع اجتماعی» و «واجد دو شاخصه اصلی مشارکت فعال و تعامل صحیح» است و دستگاه قضایی می‌تواند با بهره‌مندی از مشارکت مردمی، ضمن آفریدن فرصت‌های بیشتر در امر پیشگیری، دخالت مردم در نظم و امنیت و

همچنین افزایش اعتماد متقابل را به عنوان سرمایه اجتماعی رقم زند.
- اجرای هرگونه الگوی پیشگیرانه با مشارکت عامه مردم، باید بر اصول و ارزش‌ها تأکید و منطبق بر بوم‌شناسی اجتماعی فرهنگی جامعه محلی و در راستای ارتقای نظام رسمی عدالت کیفری باشد.

- تحقیقات در حوزه اجتماعی نشان می‌دهد بسیاری از مردم نسبت به مسئولیت اجتماعی خود بی‌تفاوتند. لذا استفاده از ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل مردمی در موضوع پیشگیری از سرقت خودرو، نه تنها در تقویت حس مسئولیت‌پذیری و مطالبه‌گری مردم تأثیر داشته، بلکه به صورت یک رفتار اجتماعی متجلی و به مرور، نمودی چشمگیر و اثربخش خواهد داشت.

- نظارت مردم بر مردم و همچنین مردم بر دولت، نهادها و مؤسسه‌های مختلف، رکن اصلی سالم‌سازی فضای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است که متأسفانه به دلیل غفلت دستگاه‌های متولی از پرداختن به موضوعاتی چون آموزش، ایجاد نگرش مثبت، عدم به‌کارگیری مدیریت توانمند و بی‌توجهی به راهبری صحیح سازمان‌های مردم‌نهاد، این ظرفیت عظیم را در مسیر غیرسازنده قرار داده که شایسته است با برنامه‌ریزی صحیح پیش‌نگر و سازنده، به این مهم توجه ویژه کرد. لذا مطالعه مشارکت‌های مردمی در پیشگیری از سرقت خودرو از این نظر اهمیت دارد که امنیت اجتماعی و نظم عمومی جامعه در ابعاد مختلف از جمله اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی نمود پیدا می‌کند. یکی از نتایج مهم در تحقیقات محققان، ایفای نقش و مشارکت شهروندان در همه شئون زندگی اجتماعی است که پلیس نیز به این موضوع شناخت پیدا کرده و به رویکرد جامعه‌محوری تغییر وضعیت داده است. لذا این پژوهش با هدف بررسی تأثیر مشارکت مردمی در پیشگیری از سرقت خودرو انجام شده است.

وروایی، محمدی و نوریان (۱۳۹۵)، در پژوهشی با عنوان «مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در فرآیند کیفری»، به این نتیجه دست یافتند که صرف‌نظر از اینکه بسترهای حقوقی، فرهنگی و اجتماعی لازم در کشور به‌منظور مشارکت سمن‌ها در فرآیند کیفری موجود نیست، نقش آن‌ها در فرآیند کیفری در حد یک اعلام‌کننده جرم و شرکت‌کننده در جلسات رسیدگی است. در مقام عمل هم، ابهاماتی همچون ملاک تشخیص صلاحیت

سازمان‌های مردم‌نهاد مداخله‌گر در فرآیند کیفری وجود دارد (تبصره ۳ ماده ۶۶)^۱. همچنین، به نقش حیاتی سمن‌ها در پیشگیری از جرم و مداخله آن‌ها در فرآیند کیفری اشاره و نشان دادند که مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در فرآیند کیفری تأثیرگذار است. اسماعیلیان و نوروزی (۱۳۹۳) نیز در مقاله خود با عنوان «جلب مشارکت در پیشگیری از جرائم»، به این نتیجه دست یافتند که از بین متغیرهای مستقل، تعامل پلیس با آموزش و پرورش برای جلب مشارکت دانش‌آموزان، اولیاء و مربیان آن‌ها، سهم بیش‌تری در تغییرات پیشگیری از وقوع جرائم در شهر بجنورد دارد.

تقی زاده، هاشمی و نیکوکار (۱۳۹۳)، در پژوهشی با عنوان «بررسی راهکارهای اجرایی پلیس در جلب مشارکت مردمی در پیشگیری از جرم؛ سمن‌های شهر بیرجند»، به این نتایج رسیده‌اند که در برخورد با پدیده جرم و ناامنی، دو گزینه اصلی در برابر اولیای امور قرار دارد که یکی از آن، مقوله پیشگیری از جرم از طریق مشارکت شهروندی است. البته اگر این مشارکت توسط سازمان‌هایی که از بطن جامعه هستند، صورت گیرد، کارایی بالاتری خواهد داشت. همچنین، مرادیان (۱۳۹۱) در پژوهش خود با عنوان «تأثیر شیوه‌های مشارکت مردمی بر پیشگیری از سرقت منازل در شهرستان کرمانشاه»، به استفاده از نگهبان محله، اطلاع‌رسانی پلیس در جهت آگاه‌سازی مردم و ساماندهی کسبه و بازاریان عمومی در پیشگیری از سرقت منازل اشاره کرده است.

قهرمانی (۱۳۹۰) در مقاله خود با عنوان «پلیس جامعه‌محور؛ نقش مشارکت مردم در پیشگیری از وقوع جرم» که با استفاده از روش اسنادی نگاشته شده، چالش‌های رویکرد پلیس جامعه‌محور در مشارکت مردم در حوزه پیشگیری از وقوع جرم و سازوکارها و الزامات مشارکت مردم در پیشگیری از جرم را مورد مطالعه قرار داده و به این نتیجه دست یافته که مشارکت مردم در پیشگیری از وقوع جرم تأثیرگذار است و بین این دو مقوله، رابطه معنادار وجود دارد. همچنین، نتیجه می‌گیرند که کیفیت کارکردهای پلیس در سطوح مختلف به‌خصوص نیروهای خط مقدم (کلانتری‌ها و گشتی‌ها)، در سرمایه اجتماعی پلیس یعنی اعتماد عمومی تبلور پیدا می‌کند؛ بنابراین اگر اعتماد مردم به پلیس افزایش و توسعه یابد، اقبال و مشارکت هدفمند مردم در امور انتظامی جامعه نیز

۱. اسامی سازمان‌های مردم‌نهاد که می‌توانند در اجرای این ماده اقدام کنند، در سه‌ماهه ابتدای هر سال توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد (قانون آئین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲).

رنگ دیگری به خود خواهد گرفت. میرمحمد صادقی (۱۳۸۱) نیز در پژوهشی تحت عنوان «ملاحظات در موضوع پیشگیری از وقوع جرم»، نقش مشارکت مردمی در استفاده از ابزارهای فنی و کاستن جاذبه‌های جرم را در کاهش وقوع جرم بسیار مهم و محوری می‌داند و نهادینه کردن موضوع قانونمندی در کشور را در امر پیشگیری از وقوع جرم بسیار مؤثر می‌شمارد. همچنین، نتیجه می‌گیرند که تشویق مردم به گزارش موارد مشکوک به پلیس در جهت پیشگیری از وقوع جرم بسیار مهم بوده و البته مستلزم وجود رابطه سالم، دوستانه و مبتنی بر اعتماد بین پلیس و مردم است.

شرمن^۱ (۱۹۸۹) در تحقیقی به بررسی نگرش مردم آمریکا به امنیت اجتماعی پرداخته است. نتایج نشان داد که نگرش مردم به امنیت اجتماعی موفقیت‌آمیز بوده است و بیشتر بر استمرار این سیستم تأکید می‌شود. ۹۸ درصد افراد به‌ویژه بازنشستگان، امنیت اجتماعی را به‌عنوان منبع اصلی درآمد ذکر کرده‌اند. ایکبلور^۲ (۱۹۹۲) نیز با استفاده از اطلاعات دفتر تحقیقات و آمار آمریکا در مطالعه‌ای تحت عنوان «نگرش مردم به امنیت»، به این نتیجه رسید که اگر مشارکت اختیاری باشد، ۷۵ درصد افراد علاقمند به ماندن در این سیستم دارند.

هیوز^۳ (۱۳۸۱) در کتابی با عنوان «پیشگیری از جرم»، در پی ارائه رویکرد جامعه‌محوری و نقش نهادها و گروه‌ها در پیشگیری از جرم برمی‌آید که کنترل جرم را به انحای مختلف مورد تأکید قرا می‌دهد. همچنین، اسکوگان^۴ (۱۳۸۳) در مقاله‌ای با عنوان «مشارکت اجتماعی و مراقبت انتظامی همگانی»، به این معتقد است که مهم‌ترین نوآوری سازمانی در سازمان پلیس، نظارت همگانی بر پلیس بوده است که این اصطلاح در واقع، متضمن مشارکت و همکاری شهروندان با پلیس در سطح محلی، تعریف مسائل مرتبط با جرم، تعیین اولویت‌های پلیس، شناسایی مسئله و حل آن‌هاست.

سرقت، از ریشه «سَرَقَ» است که دلالت دارد بر گرفتن چیزی به‌طور پنهانی. در فرهنگ لغت فارسی، سرقت به معنای دزدیدن چیزی، دزدی کردن یا بردن مال دیگری آمده است. در فرهنگ لغت انگلیسی نیز تعابیر مشابهی با فرهنگ لغت فارسی از سرقت آمده است. در

1. Sherman
2. Iqblur
3. Heus
4. Skogan

فرهنگ حقوق بلک، سرقت لفظ عام برای دزدی است؛ برداشتن و ربودن مال بدون رضایت صاحب‌مال، ربودن متقابله مال منقول و متعلق به دیگری از تصرف کسی که آن را نگهداری می‌کند (متصرف) بدون رضایت او (حبیب زاده، ۱۳۸۰، ص ۱۳). واژه پیشگیری نیز در فرهنگ فارسی به معانی جلوگیری کردن، مانع‌شدن، مانع سرایت شدن و پیش‌بندی کردن آمده است (معین، ۱۳۷۵، ص ۹۳۳).

از آن جایی که پدیده سرقت از جمله سرقت خودرو به عنوان یکی از تهدیدهای امنیت عمومی، نه تنها به افراد مال‌باخته، بلکه به اقتصاد جامعه نیز لطمات جبران‌ناپذیری وارد خواهد ساخت، لذا پیشگیری از وقوع و کشف آن در حیطه مسئولیت و وظایف عمومی ناجا است. افزایش این تهدیدها سبب شده تا نیروی انتظامی ضرورت اقدامات پیش‌دستانه خود را با استفاده از مشارکت و ظرفیت‌های مردمی به منظور افزایش امنیت عمومی به کار گیرد (عزیزی، ۱۳۹۳، ص ۵۵). از دیدگاه لغوی، مشارکت مصدر باب مفاعله عربی است و معنای آن را شرکت کردن در امور سازمانی ذکر کرده‌اند (طوسی، ۱۳۸۰، ص ۸). طبق گزارش تحقیقی سازمان ملل، مشارکت در صور مختلف سیاسی و اجتماعی دربردارنده سه عنصر سهیم شدن در قدرت، کوشش‌های سنجیده گروه‌های اجتماعی برای در دست گرفتن سرنوشت و بهبود شرایط زندگی خود و ایجاد فرصت برای گروه‌های خرد است. برخی از صاحب‌نظران مدیریت، این تعریف را برای مشارکت ارائه کرده‌اند: «درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیت‌های گروهی است که آن‌ها را برمی‌انگیزد تا برای دستیابی به هدف‌های گروهی، یکدیگر را یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند» (علوی تبار، ۱۳۷۹، ص ۱۵). مشارکت عبارت از فعالیت‌های ارادی و داوطلبانه‌ای است که از طریق آن‌ها، اعضای یک جامعه در امور محله، شهر و روستای خود شرکت می‌کنند و به صورت مستقیم و غیرمستقیم در شکل دادن به حیات اجتماعی خود شریک می‌شوند (کریمیان پور، ۱۳۸۹، ص ۱۷). آلن بیرو عقیده دارد: «مشارکت به معنای سهمی در چیزی یافتن و از آن سود بردن یا در گروهی شرکت جستن و با آن همکاری داشتن است. لذا از نظر جامعه‌شناسی، باید بین مشارکت به عنوان حالت یا وضع (امر شرکت کردن) و مشارکت به عنوان عمل و تعهد (عمل مشارکت) تمیز قائل شد (بیرو، آلن، ۱۳۸۱، ص ۲۵۷).

گائوتری معتقد است مشارکت، فرآیندی اجتماعی، عمومی، یکپارچه، چندگانه، چند بعدی و چند فرهنگی است که هدف آن کشاندن همه مردم به ایفای نقش در همه مراحل توسعه است (گاتری^۱، ۱۹۸۶، ص ۳۷). کانینگهام نیز مشارکت شهروندی را فرآیندی تعریف می‌کند که در آن، افراد در تصمیم‌گیری‌های مربوط به جامعه، تمرین قدرت می‌کنند (کاوس^۲، ۲۰۰۳، ص ۲۸۵). از دیدگاه سانوف، مشارکت اجتماعی عبارت است از: دخالت مردم در ایجاد و مدیریت محیط‌های طبیعی و مصنوعی خود و ارزش مشارکت اجتماعی در آن است که از مرزها و آموزه‌های حرفه‌ای سنتی عبور می‌کند. کنش مشارکت اجتماعی بر پایه این اصل قرار دارد که اگر شهروندان فعال باشند، به جای آنکه با آنها به عنوان مشتریان منفعل رفتار شود و در خلق و اداره محیط طبیعی و مصنوعی خود دخالت کنند، آنگاه محیط دارای عملکرد بهتری خواهد بود (سانوف^۳، ۲۰۰۰، ص ۲۱۴). بنابراین، با دقت نظر در تعاریف مطروحه، مشارکت اجتماعی شهروندان از طریق کارکردهای زیر، امنیت جامعه را ارتقاء بخشیده و عملکرد بهینه نهادها را در پیشگیری از جرم تضمین می‌کند:

- تقویت احساس عضویت هر یک از افراد جامعه در جمع و درک هویت جمعی؛
- تقویت احساس اشتراک در هنجارهای اجتماعی و یگانگی فرد با دیگران؛
- تقویت اهداف جمعی و ایجاد احساس مسئولیت در تأمین مصالح و منافع مشترک جمعی؛
- تقویت روحیه همکاری اجتماعی و اطلاع‌رسانی جمعی در سطح جامعه؛
- تقویت آگاهی و حساسیت نسبت به رخدادهای اجتماعی و تمایل به تأثیرگذاری بر آنها؛
- تقویت احساس اطمینان و اعتماد اجتماعی در سطح جامعه؛
- توزیع سریع و عادلانه اطلاعات و مسئولیت‌ها در سطح جامعه (اسکوگان، ۱۳۸۳، ص ۸۲).

1. Gaotri
2. Caves
3. Sanoff

در جدول ۱، تکنیک‌های مشارکت مردمی براساس نوع مشارکت آورده شده است.

جدول ۱ - نوع شناسی مشارکت (تکنیک‌های مشارکت مردمی)

ردیف	نوع شناسی	مشخصات
۱	مشارکت انفعالی	مردم مشارکت می‌کنند درحالی که نمی‌دانند؛ چراکه در این مشارکت مدیران به مسئله آگاهی دارند و برنامه را اجرا می‌کنند، بدون آنکه به پاسخ مردم گوش دهند.
۲	مشارکت در دادن اطلاعات	مردم فقط اطلاعات لازم را در اختیار مدیران و محققان قرار می‌دهند. در این شرایط مردم فرصت نمی‌یابند که بر این جریان تأثیر بگذارند؛ زیرا یافته‌ها در اختیارشان قرار نمی‌گیرد و صحت آن‌ها هم بررسی نمی‌شود.
۳	مشارکت از طریق مشورت	مردم از طریق مشورت، اطلاعات را در اختیار مدیران قرار می‌دهند. مدیران، مسائل و راه‌حل را مشخص می‌کنند. این فرآیند مشاوره‌ای، هیچ سهمی در تصمیم‌گیری به مردم نمی‌دهد و متخصصان هیچ اجباری ندارند تا نظرات مردم را به‌شورا ببرند.
۴	مشارکت برای انگیزه مادی	مردم نیروی کار را در اختیار مجریان قرار داده و در مقابل، پول دریافت می‌کنند. بیشتر تحقیقات مزرعه‌ای در این نوع قرار دارد، اما در فرآیند آزمایش و یادگیری دخالت نمی‌کنند و وقتی انگیزه‌ها پایان یابد، مردم چیزی ندارند که برای تمدید فعالیت‌ها در اختیار گذارند.
۵	مشارکت کارکردی	مردم از طریق تشکیل گروه‌ها و نهادها، با اهداف مشخصی در برنامه شرکت می‌کنند.
۶	مشارکت تعاملی	مردم در تجزیه و تحلیل مسائل مشارکت می‌کنند. این شیوه مشارکت در نهایت منجر به طرح‌های عملی می‌شود. در این شیوه، مردم در اجرای فعالیت‌ها سهمیم بوده و نقش مؤثری دارند.
۷	مشارکت بسببی	در این شیوه، مردم به صورت خود ابتکاری و جمعی وارد عمل می‌شوند.

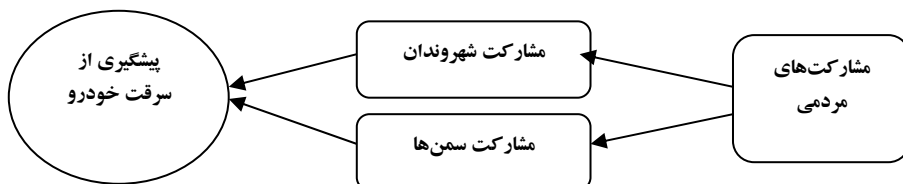
منبع: (مردوخو، ۱۳۷۳، ص ۱۷۱ و ستوده، ۱۳۸۶، صص ۱۵۷-۱۵۸)

سیاست جنایی مشارکتی: در چند دهه اخیر، رشد روزافزون و لجام گسیخته پدیده مجرمانه همراه با ظهور اشکال نوین بزهکاری، بحران ناتوانی و ناکارایی نظام عدالت کیفری برای مقابله با آن و لزوم غلبه بر این پدیده، باعث جلب توجه به واقعیت مشارکت جامعه مدنی در برنامه‌های سیاست جنایی، به‌ویژه در کشورهای غربی و ظهور گرایش جدید آن تحت عنوان سیاست جنایی مشارکتی شده است (اوکلی و مارسدن، ۱۳۷۰، ص ۳۸۹).

طلیعه توجه تدریجی به اندیشه مشارکت جامعه مدنی در پیشگیری از جرم را می‌توان در تولد جرم‌شناسی و پیشرفت و تحول آن دانست که زمینه تحقق این موضوع را در جرم‌شناسی نوین و سیاست جنایی فراهم آورد؛ اما نباید فراموش کرد که مکتب دفاع اجتماعی و تأکید آن بر پیشگیری، حمایت و بازپذیری به جای سرکوبی و مجازات و برنامه‌های اصلاحی آن نظیر کیفردایی، قضازدایی، جانشین‌های زندان و بزه‌دیده شناسی عملاً تأثیر به‌سزایی در ظهور و تحول این اندیشه داشته است (بوسار، ۱۳۷۵، ص ۱۳۱). در دوره معاصر با اجرای رویکردهای جدید پیشگیری از جرم، یعنی پیشگیری اجتماعی و پیشگیری وضعی و رویکردهای تلفیقی آن‌ها نظیر پیشگیری محلی و پیشگیری چندعاملی، بسترهای لازم را برای پیشگیری مشارکتی فراهم کرده‌اند (خوش فر، ۱۳۸۲، صص ۷۹-۸۱).

مشارکت به عنوان یک فرآیند جدید و با مفهوم سهیم کردن افراد در فراگرد تصمیم‌گیری‌هایی که بر زندگی آن‌ها تأثیر دارد، از دویست سال پیش در نظام‌های سیاسی کشورهای غربی راه یافت و به تدریج مراحل رشد و بالندگی خود را پیمود؛ به گونه‌ای که سرانجام مردم از این حق برخوردار شدند که در تعیین سرنوشت خود و طراحی آینده جامعه مشارکت کنند. رفته‌رفته، اندیشه مشارکت در آغاز قرن ۲۰ توسط فردریک تیلور به عنوان جزئی از مدیریت علمی مطرح شد و کشورهای اروپایی برای فائق آمدن بر آثار مخرب جنگ جهانی دوم و سامان دادن به ویرانه‌های بر جای مانده، به سوی سهیم کردن مردم در امور بازرگانی و صنعتی، حرکت‌هایی را آغاز کردند (کلانتری، ۱۳۹۲، ص ۷۱). اولین بار در سال ۱۸۶۷ آلفرد کروپ در کارخانه فولادسازی کروپ آلمان، سیستم مدیریت بر مبنای پیشنهاد را به کار گرفت. کارکنان تشویق می‌شدند که در زمینه بهبود کار پیشنهادهایی بدهند و در ازای آن، مبلغ مختصری به عنوان پاداش نقدی پرداخت می‌شد. از مهم‌ترین اقدامات در دهه‌های پایانی قرن ۲۰، توجه به ارزش نیروی انسانی و ایجاد فرصت و شرایط مناسب برای شکوفایی اندیشه‌ها و خلاقیت کارکنان و جلب مشارکت آن‌ها بود که نتایج ارزشمندی در زمینه افزایش بهره‌وری و ارتقای کارایی سازمان‌ها به همراه داشت (ستوده، ۱۳۸۶، ص ۱۵۷-۱۵۸).

در ایران در زمینه سابقه مشارکت، در سال ۱۳۶۷ نظام پیشنهادها به‌طور آزمایشی در چهار شرکت اجرا شد و نتایج آن موفقیت‌آمیز بود. لذا دولت در چند سال گذشته براساس ضرورت ایجاد تحول در سازمان‌های دولتی، اجرای «نظام پذیرش و بررسی پیشنهادها» را آغاز کرد و شورای عالی اداری در سال ۱۳۷۷ به منظور بالا بردن کارایی و اثربخشی دستگاه‌های دولتی و افزایش رضایت و توان کاری کارکنان، استقرار این نظام را در کلیه وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها، بانک‌ها و کلیه شرکت‌های دولتی تصویب کرد (مردوخی، ۱۳۷۳، ص ۵). براساس اهداف و مبنای پژوهش حاضر، شکل زیر، مدل مفهومی تحقیق را نشان می‌دهد.

نمودار ۱ - مدل مفهومی رابطه مشارکت مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو

سؤال‌های پژوهش: براساس اهداف تحقیق، سؤال‌های زیر برای تحقیق در نظر گرفته شده است که در ادامه، به آن‌ها پاسخ داده خواهد شد.

- سؤال اصلی: بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو چه رابطه‌ای وجود دارد؟

سؤال‌های فرعی:

۱- بین مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد و پیشگیری از سرقت خودرو چه رابطه‌ای وجود دارد؟

۲- بین مشارکت شهروندان و پیشگیری از سرقت خودرو چه رابطه‌ای وجود دارد؟

روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است که به شیوه میدانی (پیمایشی) انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش دو گروه فرماندهان و مدیران انتظامی و شهروندان تهران بزرگ است که حجم نمونه، ۱۹۳ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به روش رتبه‌بندی مناطق شهری با استفاده از فرمول کوکران انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، در مرحله فیش‌برداری با فن مآخذگذاری و در روش پیمایشی، پرسش‌نامه‌های محقق ساخته بوده است و در جهت تدوین پاسخ‌ها، از طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای استفاده شد. داده‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. اعتبار پرسش‌نامه، به شیوه صوری با مشورت اساتید صاحب‌نظر حوزه جرم‌شناسی به دست آمد و برای محاسبه پایایی آن از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد (برابر جدول ۲). به‌منظور تحلیل داده‌ها نیز از آزمون تی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شده است.

جدول ۲- ضریب آلفای کروناخ جهت محاسبه پایایی پرسشنامه

ردیف	متغیر	آلفای کروناخ
۱	مشارکت شهروندان با پلیس	۰/۷۸
۲	مشارکت سمن‌ها با پلیس	۰/۸۲
۳	مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو	۰/۸۴

یافته‌های تحقیق

الف) یافته‌های توصیفی: در این بخش، آمار توصیفی داده‌های گردآوری شده با پرسش‌نامه ارائه شده است.

جدول ۳- آمار توصیفی مربوط به سن

رده سنی	فراوانی
۲۰-۳۰	۳۲
۳۱-۴۰	۶۷
۴۱-۵۰	۴۳
۵۱-۶۰	۵۱
جمع	۱۹۳

داده‌های موجود در جدول ۳ نشان می‌دهد که بیش‌ترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۳۱-۴۰ سال و کم‌ترین فراوانی مربوط به گروه ۲۰-۳۰ است.

جدول ۴- آمار توصیفی مربوط به تحصیلات

تحصیلات	فراوانی
زیر دیپلم	۳۶
دیپلم	۳۹
فوق‌دیپلم	۴۷
لیسانس و بالاتر	۷۱
جمع	۱۹۳

داده‌های موجود در جدول ۴ نشان می‌دهد که بیش‌ترین سطح تحصیلات جامعه مورد مطالعه مربوط به گروه تحصیلی لیسانس و بالاتر و کم‌ترین سطح تحصیلات مربوط به گروه تحصیلی زیر دیپلم است.

جدول ۵- آمار توصیفی مربوط به شغل

شغل	فراوانی
کارمند	۸۲
آزاد	۳۸
بازنشسته	۱۹
نظامی	۳۱
بیکار	۲۳
جمع	۱۹۳

داده‌های موجود در جدول ۵ نشان می‌دهد که در جامعه مورد مطالعه، کارمندان بیش‌ترین فراوانی و بازنشستگان کم‌ترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. (ب یافته‌های استنباطی: در این بخش، براساس داده‌های به دست آمده از تکمیل پرسش‌نامه، به بررسی و تجزیه و تحلیل تک‌تک گویه‌ها و فرضیه‌های پژوهش پرداخته شده است.

فرضیه اول: به نظر می‌رسد بین مشارکت شهروندان و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۶- توزیع فراوانی در خصوص رابطه مشارکت شهروندان و پیشگیری از سرقت خودرو

سوالات	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
سؤال ۱	۴	۸	۲۲	۱۲	۵۰	۲۷	۶۲	۲۳	۴۱	۲۴
سؤال ۲	۰	۰	۱۹	۸	۵۶	۲۸	۶۴	۳۳	۵۴	۳۱
سؤال ۳	۱۷	۳۴	۵۸	۳۰	۵۲	۲۹	۲۳	۱۱	۲۶	۱۳
سؤال ۴	۸	۱۱	۲۲	۱۵	۴۴	۱۲	۵۷	۳۳	۵۹	۳۲
سؤال ۵	۳۵	۶۷	۳۸	۲۰	۳۴	۱۶	۱۸	۹	۳۶	۲۰
سؤال ۶	۱۰	۱۷	۳۴	۱۶	۳۶	۱۹	۴۷	۲۵	۵۹	۳۰
سؤال ۷	۱۳	۲۴	۲۴	۱۳	۷۹	۴۰	۴۹	۲۴	۱۷	۱۰
سؤال ۸	۲۲	۴۲	۵۶	۲۹	۵۲	۲۸	۲۷	۱۵	۱۵	۷
سؤال ۹	۴	۸	۱۱	۶	۴۳	۲۲	۶۰	۳۱	۷۱	۳۷
سؤال ۱۰	۱۴	۲۷	۷۶	۴۰	۶۶	۳۳	۱۷	۹	۶	۳
سؤال ۱۱	۶	۹	۱۵	۷	۶۱	۳۱	۶۱	۳۱	۴۷	۲۵
سؤال ۱۲	۶	۹	۶	۳	۴۲	۲۲	۸۰	۴۱	۵۲	۲۸
سؤال ۱۳	۷	۱۵	۴۱	۲۱	۶۲	۳۲	۵۱	۲۷	۲۴	۱۳

جدول ۷- آزمون کای اسکور (فرضیه اول)

مشارکت شهروندان و پیشگیری از سرقت خودرو	
کای اسکور	۱۷۵
درجه آزادی	۴
سطح معناداری	۰/۰۰۱

نتایج حاصل از آزمون خی‌دو با درجه آزادی ۴ برای گویه‌های فرضیه اول نشان می‌دهد که خی‌دو به دست آمده در تمامی سؤال‌های مربوط به این فرضیه در سطح احتمال خطاپذیری $p=0/05$ ، معنادار است و با توجه به وجود رابطه معنادار بین فراوانی‌های مشاهده شده با فراوانی‌های مورد انتظار، فرضیه اول این پژوهش تأیید می‌شود. بنابراین، می‌توان گفت که بین مشارکت شهروندان و پیشگیری از سرقت خودرو

رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش مشارکت شهروندان، پیشگیری از سرقت خودرو ارتقاء خواهد یافت و با کاهش این مشارکت، پیشگیری از سرقت خودرو نیز کاهش می‌یابد.

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد بین مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۸- توزیع فراوانی در خصوص رابطه مشارکت سمن‌ها و پیشگیری از سرقت خودرو

سوالات	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
سؤال ۱۴	۱۶	۳۲	۴۰	۲۱	۸۰	۴۲	۳۳	۱۶	۸	۴
سؤال ۱۵	۲۴	۴۷	۴۷	۲۴	۵۱	۲۷	۳۳	۱۶	۱۵	۷
سؤال ۱۶	۱۵	۳۱	۴۷	۲۴	۸۵	۴۵	۹	۶	۲۱	۱۰
سؤال ۱۷	۱۵	۲۷	۴۹	۲۵	۶۹	۳۵	۲۷	۱۵	۲۱	۱۰
سؤال ۱۸	۱۲	۲۱	۵۲	۲۶	۶۰	۳۲	۴۳	۲۲	۱۷	۹
سؤال ۱۹	۱۰	۲۰	۴۳	۲۲	۸۸	۴۶	۲۵	۱۳	۱۷	۹
سؤال ۲۰	۳۳	۶۳	۳۴	۱۸	۶۸	۳۵	۲۲	۱۱	۶	۳
سؤال ۲۱	۱۷	۳۲	۴۱	۲۱	۶۵	۳۴	۴۰	۲۰	۱۵	۸
سؤال ۲۲	۱۲	۲۱	۴۱	۲۱	۷۱	۳۶	۴۱	۲۰	۱۹	۱۱
سؤال ۲۳	۱۵	۳۰	۳۷	۲۰	۸۱	۴۲	۳۶	۱۸	۹	۵
سؤال ۲۴	۱۴	۲۷	۳۸	۲۰	۵۱	۲۶	۵۶	۲۸	۲۱	۱۲
سؤال ۲۵	۱۴	۲۷	۳۴	۱۸	۶۲	۳۳	۴۱	۲۵	۲۹	۱۰
سؤال ۲۶	۱۶	۳۳	۳۵	۱۹	۳۸	۲۰	۶۰	۳۱	۲۷	۱۴
سؤال ۲۷	۱۱	۲۰	۴۰	۲۰	۶۰	۳۱	۴۳	۲۳	۳۰	۱۵
سؤال ۲۸	۱۱	۲۰	۲۷	۱۴	۶۳	۳۴	۴۶	۲۴	۳۷	۱۶

جدول ۹- آزمون کای اسکور (فرضیه دوم)

مشارکت سمن‌ها و پیشگیری از سرقت خودرو	
کای اسکور	۱۶۴
درجه آزادی	۴
سطح معناداری	۰/۰۰۱

نتایج حاصل از آزمون خی دو با درجه آزادی ۴ برای گویه‌های فرضیه دوم نشان می‌دهد که خی دو به دست آمده در تمامی سؤال‌های مربوط به این فرضیه در سطح احتمال خطاپذیری $p=0/05$ معنادار است و با توجه به وجود رابطه معنادار بین فراوانی‌های مشاهده شده با فراوانی‌های مورد انتظار، فرضیه دوم این پژوهش تأیید می‌شود. بنابراین، می‌توان گفت که بین مشارکت سمن‌ها و پیشگیری از سرقت خودرو

رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش مشارکت سمن‌ها، پیشگیری از سرقت خودرو ارتقاء خواهد یافت و با کاهش این مشارکت، پیشگیری از سرقت خودرو نیز کاهش می‌یابد.

فرضیه اصلی: به نظر می‌رسد بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۱۰ - توزیع فراوانی در خصوص رابطه مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو

سوالات	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
سؤال ۲۹	۳	۲۵	۱۴	۳۷	۱۹	۶۸	۳۵	۵۷	۲۹	۲۹
سؤال ۳۰	۷	۲۳	۱۱	۳۷	۱۹	۶۸	۳۵	۵۰	۲۶	۲۶
سؤال ۳۱	۴	۱۰	۵	۴۲	۲۳	۶۸	۳۵	۶۵	۳۳	۳۳
سؤال ۳۲	۳	۲۵	۱۲	۴۵	۲۴	۶۵	۳۳	۵۲	۲۸	۲۸
سؤال ۳۳	۳	۱۷	۸	۶۰	۳۲	۵۲	۲۸	۵۸	۲۹	۲۹
سؤال ۳۴	۱۴	۳۵	۱۸	۴۵	۲۳	۵۱	۲۶	۳۷	۱۹	۱۹
سؤال ۳۵	۱	۲۳	۱۱	۴۸	۲۶	۶۱	۳۲	۵۸	۳۰	۳۰
سؤال ۳۶	۱	۲۱	۱۰	۴۱	۲۱	۶۱	۳۰	۶۷	۳۸	۳۸
سؤال ۳۷	۷	۱۶	۷	۵۱	۲۵	۶۴	۳۷	۴۶	۲۴	۲۴
سؤال ۳۸	۶	۶	۳	۵۱	۲۶	۴۵	۲۳	۷۸	۴۲	۴۲
سؤال ۳۹	۶	۲۱	۱۰	۵۳	۲۸	۵۵	۲۹	۵۱	۲۷	۲۷
سؤال ۴۰	۵	۲۵	۱۲	۴۵	۲۴	۵۵	۲۹	۵۸	۳۰	۳۰
سؤال ۴۱	۵	۱۰	۵	۵۱	۲۶	۵۳	۲۸	۶۹	۳۶	۳۶
سؤال ۴۲	۷	۱۳	۶	۲۵	۱۳	۶۵	۳۴	۷۴	۳۹	۳۹
سؤال ۴۳	۰	۰	۵	۳۸	۲۰	۶۵	۳۳	۸۰	۴۲	۴۲
سؤال ۴۴	۴	۲۱	۱۰	۴۳	۲۲	۶۵	۳۳	۵۶	۳۱	۳۱
سؤال ۴۵	۰	۱۸	۱۰	۳۱	۱۵	۳۷	۲۰	۱۰۷	۵۵	۵۵

جدول ۱۱ - آزمون کای اسکور (فرضیه اصلی)

مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو	
کای اسکور	۱۱۲
درجه آزادی	۴
سطح معناداری	۰/۰۰۱

نتایج حاصل از آزمون خی دو درجه آزادی ۴ برای گویه‌های فرضیه اصلی نشان می‌دهد که خی دو به دست آمده در تمامی سؤال‌های مربوط به این فرضیه در سطح احتمال خطا پذیری $p=0/05$ معنادار است و با توجه به وجود رابطه معنادار بین فراوانی‌های مشاهده شده با فراوانی‌های مورد انتظار، فرضیه دوم این پژوهش تأیید

می‌شود. بنابراین، می‌توان گفت که بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش مشارکت‌های مردمی، پیشگیری از سرقت خودرو ارتقاء خواهد یافت و با کاهش این مشارکت، پیشگیری از سرقت خودرو نیز کاهش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر در قالب سه فرضیه، رابطه بین مشارکت‌های مردمی (شهروندان و سمن‌ها) و پیشگیری از سرقت خودرو در تهران بزرگ مورد سنجش قرار گرفته است. نتایج پژوهش ضمن تأیید فرضیه اول، با نتایج تحقیقات تقی‌زاده و همکاران (۱۳۹۳) و مرادیان (۱۳۹۱) همسو است و نشان می‌دهد بین مشارکت مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. بنابراین، می‌توان گفت که آموزش شهروندان در زمینه چگونگی مشارکت با مأموران پلیس، اطلاع‌رسانی کافی و ارتقای سطح فرهنگی شهروندان در حوزه تأثیر عینی مشارکت‌های مردمی در پیشگیری از سرقت خودرو، استفاده بهینه شهروندان از فناوری نوین در امنیت خودروها، رشد حس اعتماد مردم به پلیس و غیره، عملکرد مأموران پلیس را در زمینه پیشگیری از سرقت خودرو افزایش خواهد داد. همچنین، نتایج پژوهش حاضر در تأیید فرضیه دوم نشان داد که بین مشارکت سمن‌ها و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. لذا می‌توان گفت که تعامل، همکاری و مشارکت فعال سازمان‌های مردم‌نهاد موجب افزایش پیشگیری از سرقت خودرو در تهران بزرگ خواهد شد. به عبارت دیگر، هنگامی که سمن‌ها از طریق گروه‌های محلی با پلیس تعامل برقرار می‌کنند، این همکاری و مشارکت، پیوندهای واقعی بین پلیس و سمن‌ها در جهت پیشگیری از سرقت خودرو در سطح شهر تهران را تقویت می‌کند.

با توجه به تأیید فرضیه اصلی مبنی بر وجود رابطه مستقیم و معنادار بین مشارکت مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو، می‌توان گفت نتایج پژوهش با یافته‌های تحقیق تقی‌زاده و همکاران (۱۳۹۳) که نشان دادند نهادهای مردمی با مشارکت خود می‌توانند در مدیریت پیشگیری از جرم تأثیرگذار باشند، همچنین با نتایج پژوهش وروایی و همکاران (۱۳۹۵) که نشان دادند مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در فرآیند کیفری تأثیرگذار است، همسو است. نتایج حاصل از پاسخ جامعه مورد مطالعه به سؤال‌های در نظر گرفته شده

نشان می‌دهد که اقدامات، حمایت‌ها و کارکردهای پلیس در سطوح مختلف، از سازوکارها و الزامات اساسی مشارکت‌های مردمی با پلیس در جهت پیشگیری از سرقت خودرو است. به عبارت دیگر، اگر اعتماد مردم به پلیس افزایش یابد، اقبال و مشارکت هدفمند مردمی در امور انتظامی جامعه نیز رنگ بهتری به خود خواهد گرفت. لذا، اقداماتی مانند گفتگو و همکاری با شهروندان، اجازه به شهروندان جهت شناسایی مشکلات جامعه و یافتن راه‌حل‌ها، شرکت دادن مردم در کمک به تعیین و تعریف ارزش‌ها و اولویت‌های جامعه، توانمندسازی شهروندان، تسهیم و توزیع برخی مسئولیت‌های پلیسی به افراد جامعه، مراکز دولتی و بخش خصوصی، گام‌های مهم در پیشبرد اهداف پلیس جامعه‌محور هستند که ارتقای آن‌ها می‌تواند زمینه‌های مشارکت مردمی را در همکاری با پلیس و پیشگیری از جرائم به خصوص سرقت خودرو افزایش دهد. این نتایج با یافته‌های تحقیق قهرمانی (۱۳۹۰) همسو است.

در مجموع می‌توان گفت که بین مشارکت‌های مردمی و پیشگیری از سرقت خودرو رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد و با اقداماتی نظیر ارتقای سطح امنیت در جامعه، آگاهی و دانش شهروندان، آموزش‌های همگانی، دقت و سرعت عمل پلیس در دریافت گزارش‌های مردمی و پیگیری آن، ارائه آموزش‌های پیشگیری از جرم در رسانه‌های گروهی، حضور فیزیکی و محسوس مأموران در محله‌های ناامن، ارزیابی و نظارت بر اقدامات پلیس، اطلاع‌رسانی به موقع به شهروندان، تقدیر از شهروندان مشارکت‌مدار، رعایت دقیق قوانین و مقررات توسط پلیس، آشنایی شهروندان با رویکرد جامعه‌محوری پلیس، ارائه الگوهای جدید جهت افزایش ضریب حفاظتی ساکنان محله، افزایش اطمینان خاطر مردم در خصوص عدم افشای نام آن‌ها، دسترسی شهروندان به مسئولان ناجا، خدمت‌رسانی و تعهد و مسئولیت‌پذیر بودن پلیس در ارائه خدمات به مردم؛ می‌توان این رابطه را تقویت کرد.

در راستای حصول اهداف تحقیق، موارد زیر به عنوان پیشنهاد ارائه می‌شود:

• پیشنهادها در جهت تقویت مشارکت شهروندان با پلیس

- استفاده از ظرفیت قابل توجه مردم در امر پیشگیری از سرقت خودرو و برقراری نظم و امنیت در جامعه؛
- فراهم کردن زمینه مشارکت شهروندان با ایجاد اعتماد به صداقت و حسن انجام وظیفه توسط مأموران؛

- برگزاری نشست‌های علمی و صمیمانه با مردم جهت آشنا کردن آن‌ها با موضوع پیشگیری از سرقت خودرو با استفاده از کارشناسان خبره؛
- دسترسی راحت‌تر شهروندان به مسئولان انتظامی جهت ارائه راهکارهای مناسب؛
- تقدیر و تشویق افراد فعال جامعه در امر پیشگیری از جرم؛
- هدایت اقدامات فردی و جمعی مردم در جهت پیشگیری از جرم به‌ویژه سرقت خودرو توسط متخصصان امر؛
- تشکیل نظارت همسایگان و ایجاد هماهنگی در اقدامات جمعی مردم در جهت کشف جرائم یا رسیدگی به موارد مشکوک؛
- **پیشنهادها در جهت تقویت مشارکت سمن‌ها با پلیس**
- بسط و توسعه زمینه تحقیق و مطالعه در خصوص پیشگیری از جرم توسط سازمان‌های مردم‌نهاد؛
- دخالت دادن سایر نهادهای جامعه در مقوله پیشگیری از جرم جهت استفاده از ظرفیت‌های بالقوه آن‌ها؛
- استفاده از ظرفیت سمن‌ها در تغییر نگرش و رفتار مردم در سطح جامعه به‌منظور بهبود سطح امنیت؛
- بسترسازی در راستای بازسازی اعتماد عمومی به پلیس و ارتقای مقبولیت آن با کمک سمن‌ها؛
- ارتباط تنگاتنگ پلیس با مدیران سمن‌ها و ارائه راهکارهای مناسب به آن‌ها در خصوص پیشگیری از سرقت خودرو؛
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی پیشگیری از سرقت خودرو توسط پلیس برای اتحادیه‌ها، اصناف و انجمن‌ها؛
- **پیشنهادها در جهت تقویت تعامل و همکاری پلیس و مردم**
- حضور فیزیکی و محسوس کارکنان پلیس در بین مردم و برقراری ارتباط مناسب با شهروندان؛
- آشنایی کارکنان پلیس با رویکرد جامعه‌محوری پلیس به‌خصوص پیشگیری از جرم با تأکید بر سرقت خودرو؛
- پرهیز از هرگونه رفتار نامناسب توسط کارکنان پلیس که موجب سلب مشارکت مردم با پلیس می‌شود؛

- تقویت اخلاق حرفه‌ای کارکنان پلیس و توجه به خواسته‌ها و حقوق شهروندان؛
- آموزش کارکنان پلیس در جهت چگونگی رفتار با شهروندانی که قصد مشارکت و همکاری با پلیس دارند؛
- اقدامات و کارکردهای مؤثر در جهت ارتقای اعتمادسازی مردم نسبت به پلیس؛
- افزایش صحت کاری و سلامت اداری کارکنان پلیس در ارتباط با مردم و مقابله با جرائم به خصوص سرقت خودرو.

منابع

منابع فارسی

- اسکوگان، وسلی جی. (۱۳۸۳). *مشارکت اجتماعی و مراقبت انتظامی همگانی* (ابراهیم مسعودنیا، مترجم). فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی. (۳ و ۲)، صص ۴۸-۶۷.
- اسماعیلیان، مهدی و نوروزی، بهرام (۱۳۹۳). جلب مشارکت مردم در پیشگیری از جرائم. فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی. ۱ (۴۰)، صص ۲۲-۳۸. بازیابی از: <http://yon.ir/JsB6a>
- اوکلی، پیتر و مارسدن، دیوید (۱۳۷۰). *رهیافت‌های مشارکت در توسعه روستایی* (منصور محمودنژاد، مترجم). تهران: مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی وزارت جهاد سازندگی.
- بوسار، آندره (۱۳۷۵). *بزهکاری بین‌المللی* (نگار رخشانی، مترجم). تهران: گنج دانش (چاپ اول).
- بیرو، آلن (۱۳۸۰). *فرهنگ علوم اجتماعی* (باقر ساروخانی، مترجم). تهران: کیهان.
- تقی زاده، ابراهیم؛ هاشمی، سید حسن و نیکوکار، علی (۱۳۹۳). بررسی راهکارهای اجرایی پلیس در جلب مشارکت مردمی در پیشگیری از جرم (مطالعه موردی: سمن‌های شهر بیرجند). *فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی*. ۱۰ (۱۰)، صص ۵۴-۶۶. بازیابی از: <http://yon.ir/Knf5k>
- حبیب زاده، محمدجعفر (۱۳۸۰). *حقوق جزای اختصاصی*. تهران: انتشارات سمت (چاپ سوم).
- خوش فر، غلامرضا (۱۳۸۲). *بررسی مشارکت مردم در ایجاد، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی*. مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی. تهران: معاونت اجتماعی ناجا.

- رحمت، محمدرضا (۱۳۸۸). *پیشگیری از جرم از طریق معماری و شهرسازی*. تهران: انتشارات میزان.
- ستوده، هدایت‌الله (۱۳۸۶). *آسیب‌شناسی اجتماعی*. تهران: آوای نور (چاپ هجدهم).
- سعیدی، محمدرضا (۱۳۸۲). *درآمدی بر مشارکت مردمی و سازمان‌های غیردولتی*. تهران: انتشارات سمت.
- طوسی، محمدعلی (۱۳۸۰). *مشارکت و مدیریت مشارکت‌جو*. تهران: انتشارات تارنگ.
- عزیزی، علی و عابدی، یونس (تابستان ۱۳۹۳). بررسی تأثیر مفهوم بازدارندگی بر امنیت عمومی و پیامدهای آن برای ناجا. *فصلنامه انتظام اجتماعی*. ۶(۲)، صص ۱۷-۳۶. بازیابی از: http://entezami.sinaweb.net/article_7510.html
- علوی تبار، علیرضا (۱۳۷۹). *بررسی الگوی مشارکت شهروندان در اداره امور شهرها (تجارب جهانی و ایران)*. تهران: انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور (چاپ اول).
- قهرمانی، علی‌اکبر (۱۳۹۰). پلیس جامعه‌محور؛ نقش مشارکت مردم در پیشگیری از جرم. *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*. ۶(۱۸)، صص ۷-۳۲. بازیابی از: <http://yon.ir/StJV9>
- کریمیان پور، فاطمه (۱۳۸۹). *بررسی جایگاه مشارکت شهروندی در مدیریت شهر مشهد*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری. دانشگاه فردوسی مشهد.
- کلاتری، سیروس (۱۳۹۲). *بررسی تأثیر تعاملات اجتماعی پلیس با مردم بر پیشگیری از جرم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم و فنون انتظامی دانشگاه علوم انتظامی امین.
- مردوخی، بایزید (تابستان ۱۳۷۳). *مشارکت مردم در فرآیند توسعه و طرحی برای سنجش میزان آن*. *فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه*. ۲(۶)، صص ۴۵-۸۴. بازیابی از: <http://yon.ir/2dS9X>
- مرادیان، عباس (۱۳۹۰). *تأثیر شیوه‌های مشارکت مردمی بر پیشگیری از سرقت منازل در شهرستان کرمانشاه*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت انتظامی. دانشگاه علوم انتظامی امین.
- معین، محمد (۱۳۷۵). *فرهنگ فارسی معین (جلد اول)*. تهران: انتشارات سپهر (چاپ نهم).

- میرمحمد صادقی، حسین (پاییز ۱۳۸۱). ملاحظاتی در موضع پیشگیری از وقوع جرم. فصلنامه تحقیقات حقوقی دانشگاه شهید بهشتی. ۵ (۱۳۰)، صص ۹۹-۱۱۰. بازیابی از: http://lawresearchmagazine.sbu.ac.ir/article_56554.html
- هیوز، گوردون (۱۳۸۱). پیشگیری از جرم (علیرضا کلدی، مترجم). تهران: انتشارات سازمان بهزیستی کشور.
- وروایی، اکبر؛ محمدی، همت و نوریان، ایوب (۱۳۹۵). مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در فرایند کیفری. مجله تحقیقات حقوق خصوصی و کیفری. ۱۲ (۲۸)، صص ۲۷-۴۳. بازیابی از: http://jlap.srbiau.ac.ir/article_9884.html

منابع انگلیسی

- Arrington, Rick (2006). Crime prevention: the law enforcement officer's, ractical guide. Publisher: Jones & Bartlett Learning.p: 25-34.
- Caves, Roger & Cullingworth, Barry (2003). Planning in the USA; Policies, Issues & Processes, Routledge, 28: NO: 74-98.
- Gaotri, H, (1986). Popular participation in development in participation in development unsure Paris; 37.
- Sanoff, Henry (2000). Community Participation Methods in Design and Planning, John Wiley & Sons,INC: NO: 19-49.
- Tonry, Michael, and David, Green (2003). Criminology and Public Policy in Learning from the Limitations of Deterrence Research.p: 83: NO: 47-62.
- Sherman, R.S. (1989). Public Attitudes Towards Social Security. Office Of Research & Statistics: NO: 9-27.
- Iqblur, R. (1992). National Security and Problems Of Unconventional Warfare, Publishing, s House, 1992: NO: 94-125.

